

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS)

for

Tysk Jaktterrier

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 1.10.2019

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Generelt.....	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	5
Overordnet mål for rasen.....	5
Rasens populasjon	7
Populasjonsstørrelse.....	7
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	7
Innavlsgrad	7
Bruk av avlsdyr.....	7
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	7
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	8
Prioritering og strategi for å nå målene	8
Helse.....	8
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	8
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	8
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	8
Prioritering og strategi for å nå målene	8
Mentalitet og bruksegenskaper	9
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	10
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	10
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	10
Prioritering og strategi for å nå målene	10
Atferd	10
Atferdsproblemer	10
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	11
Prioritering og strategi for å nå målene	11
Eksteriør	11
Eksteriørbedømmelser.....	11
Overdrevne eksteriørtrekk.....	11
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	11
Prioritering og strategi for å nå målene	11
Oppsummering.....	11

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	11
Plan for videre arbeid i klubben.....	12

Innledning

Denne RAS er basert på data hentet ut fra NKK og den svenske Tysk Jaktterrierklubben, samt den informasjon som har vært tilgjengelig ang TJT i Norge.

Generelt

Den Tyske Jaktterrieren er en dedikert jakthund. I motsetning til andre terrier raser som brukes til jakt, så avles den Tyske Jaktterrieren helt og holdent av jegere for jegere. Tysk Jaktterrier er en losende hund, med stor skarphet i hi og som er glad i vann. Den har stor jaktlyst og er utholdende og arbeidsvillig såvel i hi som i skogen eller ved vannet og den er utmerket på ettersøk. Den lille svartbrune muskelbunten her en sterk psyke, er livlig, energisk, intelligent, lettlært, viljesterk og arbeidskrevende. Til tross for den sterke viljen er den veldig mottagelig for dressur. Den er dessuten en utmerket familiehund.

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Til Tyskland kom de første foxterrierne rundt 1880, og vart rask populær som utstilling og selskapshund her også. En liten gruppe jegere i sør og vest Tyskland begynte like før første verdenskrig jakt avling på foxterriere. Deres mål var å beholde og utvikle hiegenskapene og innføre konsekvent losføring, samt beholde den lille kroppsformen og vedlikeholdsfrie pelsen.

En utbrytergruppe

Tre fremtredende menn i denne gruppen var overjaktmester Rudolf Frieß (også kjent som Wachtelhundesn skaper) Godseier Walter Zangenberg og fabrikkeier Carl-Erich Grünewald. Etter første verdenskrig dannet de en utbrytergruppe av foxterrierklubben. Deres mål var å avle frem en svartbrun terrier til hijakt. Til hjelp fikk de Dr Heck Hagenbeck, eieren av Hagenbecks Zoo, som forærte de et kull med fire svartbrune terrierhvalper som skulle være renrasede foxterriere. De bestemte seg for at disse skulle bli stamhundene til en ny rase som skulle kalles "Jaktterrier"

Zangenberg paret de fire svarte hundene med mørke foxterriere med gode jaktegenskaper som han valgte ut blant sine egne hunder. Zangenberg hadde en hundegård med over 100 hunder. Denne metoden viste seg å ikke fungere da man fikk mer og mer hvite tegninger på hundene, og det gikk heller ikke bra med innavl på de fire svarte hundene, avkommet etter disse søskenparringene hadde ikke de ønskede jakt egenskapene og hadde også en dårlig psyke.

Deutscher Jagdterrier club e.V.

Den kunnskapsrike hundemannen Dr Herbert Lackner, tannlege fra Königsberg, sluttet seg til gruppen. Han hadde med stort hell skapt en "jachtschnauser" der han hadde avlet frem både skarphet, losmål, lukteevne og jaktevne. Man satte nå opp mer formelle mål for rasen "Jaktterrier", den skulle være svart med rødbrune tegninger, være skarp, losende, like vann og ha stor jaktevne. Den skulle krysse frem kun fra terrierrasene. For å gjennomføre dette avlsarbeidet så startet de i 1924 "Deutscher Jagdterrier Club e.V." som i 1926 vart registrert som offisiell forening.

Et målbevisst avlsarbeide begynte.

Dr Lackner fikk oppgaven med å lede avlsarbeidet for å skape den nye rasen. Han begynte å undersøke hvilken hund som var far til de fire kullsøsknene fra Hagenbeck. Han kom frem til at faren måtte være en strihåret rødbrun terrier med svart sal som stod i hundegården ved siden av foxterrier tisper som var mor til hvalpene. Sannsynligvis var denne hannhunden en welshterrier eller kryssning mellom welsh og irsk terrier.

Oppmuntret av dette og av gammel kynologisk litteratur fra England der urterrieren vart beskrevet som svart med rødbrune tegn, så besluttet man seg for å søke etter nytt avslmaterial i England. De fikk kontakt med noen store gods eiere som drev med jaktavl på terriere av en type som vart kalt for "Old English Terrier". Dr. Lackner lykkedes med å få kjøpe en tisper med de eksteriøre egenskapene man var ute etter. Hun var svart med rødbrune tegninger, rektangulær og velvinklet med kort, stritt hår. De måtte betale 600mark for henne, noe som var en enorm pengesum på denne tiden- Tispen døptes "Forma Baltia" og viste seg å ha gode arveegenskaper både når det gjaldt eksteriør og jaktegenskaper.

Samtidig lykkes Grünwald med å få kjøpt en welshterrier fra en god jakt stamme. Hunden vart kalt "Färber vom Schützenrain" og hadde en meget stabil mentalitet og hadde også gode arveegenskaper. Enda en welshterrierhann, "Helfer Baltia" fra en god jaktstamme innførtes i avlen av Dr. Lackner. Disse tre avlsdyrene, "Forma, Färber og Helfer" kom til å bli de virkelige stamhundene i rasen, i en mye større utstrekning enn de tidligere brukte hundene. Når disse tre hundene vart innført i avlen så klarte man raskt med å stabilisere den mørke fargen, det gode eksteriøret og jaktegenskapene.

Tidling utvikling

Man begynte tidlig å stille hunder for å finne kandidater til rasen. Den første utstillingen vart holdt så tidlig som i 1927. det vart helt fra starten stilt krav til jaktegenskaper for at en hund skulle slippes inn i rasen. Det vart krevd skriftlig bevis på jaktprestasjoner. Mange hunder falt ut pga denne regelen og antallet hunder som vart tatt inn i stamboken de første årene var lavt. De første 28 hundene vart stambokført i 1931, deriblant var de fire kullsøsknene fra Hagenbeck. I 1932 vart det registrert 72 hunder, hovedsakelig hvalper etter de som vart tatt inn året før, men også noen nye, deriblant "Färber vom Schützenrain" som etter jaktpremiering vart registrert i stamboken. I 1933 vart det registrert 122 hunder, deriblant "Forma Baltia", etter dette vart det ikke tatt inn nye hunder og avlen fortsatte på avkom til registrerte hunder.

Disiplinert avl og formålstjenlige jaktprøver

Det vart tidlig innsett verdien av jaktprøver. Allerede i 1937 var det annleggsprøver (Anlagenprüfung, nå Zuchtprüfung) og bruksprøver (Gebrauchsprüfung) med stort sett samme regler, moment og poengsystem som i dag.

De jaktmessige avlskriteriene var allerede fra begynnelsen de samme som de fortsatt er i dag. En hihund for jakt på rev og grevling, en villsvinhund og kortdriver, vannapportør og mangfoldig ettersøkshund. Av de ønskede egenskapene var det skarpheten som var lettest å få til da den allerede fantes i terrieropphavet. Å avle fram los og en nøye sporsans var vanskeligere ettersom det bare var noen få unntak av de hundene man startet med som hadde dette. Men takket være disiplinert avl og en hard utvelgelse og anleggsprøvene så lykkes man relativt raskt å få med disse egenskapene uten å gå ned på skarpheten. Rasens popularitet økte raskt blant tyske jegere og i dag er den en av de aller vanligste jaktrasene i tyskland.

Overordnet mål for rasen

Tysk Jaktterrier er en rase med gode jaktegenskaper, målet er å opprettholde rasen slik den er ønsket fra rasens hjemland og å få innført nye prøver slik at vi kan øke avlsbasen og beholde de egenskapene som er i rasen.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

De siste 10 år er det registrert 281 TJT her i landet, det er 209 norskfødte og 72 importerte. Tilgangen av hunder hadde et oppsving i 2007 og har de siste seks årene variert fra 27 til 47 med svingninger fra år til år.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Snittet på kullene som er født de siste ti årene ligger på 5,2 valper pr kull. Det er født 209 valper fordelt på 40 kull. Det er ingen merkbar forandring i kullstørrelsen over årene.

Innavlsgrad

Beregnet gjennomsnitt for kull siste ti år gir en innavlgrad på 0,68%, største innavlgrad som har forekommet i perioden er på 6,9%.

Bruk av avlsdyr

Siste 5 år er det registrert 167 hunder som gir oss et total som hver hund bør få på 8,3 valper etter NKK's anbefaling om 5% av populasjonstørrelsen over 5 år.

Av de hundene som er brukt i avl så langt her i landet så er det 7 tisper og 6 hanner med flere enn 10 avkom etter seg. Når en ser på barnebarn så er det bare en tisper som har over ti barnebarn.

Høyeste antall valper etter en tisper er 23 og høyeste tall for hannene er 32, den med flest barnebarn har 17.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Det har blitt importert noen hunder spesielt med tanke på avl fra utlandet, ellers er det vanskelig å regne med utenlandske hunder siden vi ikke har en godkjent avlsprøve her i landet så er vi i store deler utestengt fra å bruke det beste avlsmaterialet fra våre naboland. Så snart vi får igjennom en slik prøve som blir godkjent av det internasjonale forbundet for TJT så vil vi også få full tilgang til avlsbasen i medlemslandene.

De landene som er mest naturlig å samarbeide med er de som er medlem av det

internasjonale forbundet for tysk jaktterrier og følger dies avlsregler, de som er mest nærliggende å bruke er Sverige.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Øke populasjonstørrelsen med 50% i løpet av den neste femårsperioden.

Prioritering og strategi for å nå målene

Med en målrettet avl og import av nye avlsdyr skal det være mulig å få til en økning i den effektive populasjonstørrelsen med 50% i løpet av 5 år. Få innført avlspøver slik at vi får full tilgang til populasjonene i våre naboland.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Tysk Jaktterrier er en rase som er generelt meget frisk, den eneste store sykdommen som følger rasen er linseluksasjon. Der finnes det nå en DNA test slik at en kan med styrt avl bli kvitt denne i rasen.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Har prøvd å få en oversikt over helseproblemer og sykdommer i Norge, men det har vist seg å ikke være så lett.

Jeg har vært i kontakt med de fleste forsikringselskaper, men ingen av de hadde ført noe statistikk på rasen.

Sverige har gjennomført en stor undersøkelse innenfor rasen og har kommet frem til følgende tall for perioden 1995-2005.

Tallene er antall pr 10000 hunder og prosenten er antal hunder som får dette forutsatt en gjennomsnitts levetid på 7 år.

Linseluksasjon	31,4	2,2%
Glaukom	7,1	0,5%
Epileptiske kramper	6,8	0,5%
Idiopatisk Epilepsi	4,7	0,3%

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Ingen kjente

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Opprettholde den gode helsen i rasen.

Bli kvitt problemet med linseluksasjon.

Prioritering og strategi for å nå målene

For å nå målet om å bli kvitt linseluksasjon er det viktig at alle DNA tester hundene sine før de avles på og følger de retningslinjene som er blitt gitt fra Tyskland ang paring.

Følgende kriterier er blitt satt av den tyske klubben.

Fra 01.01.2010

Hunder med status m/m er ikke tillatt i avl.

Hunder med status N/m og utestede hunder kan kun parrest med hunder med N/N eller N/N* status.

Fra 01.01.2013

Hannhund må ha status N/N eller N/N*.

Tisper kan fortsatt ha N/m.

Fra 01.01.2018

Kun hunder med N/N eller N/N* er tillatt brukt i avl.

Kodene som blir brukt er.

N/N DNA testet fri for anlegg.

N/N* Fri for anlegg basert på DNA test av foreldre eller tidligere generasjoner med N/N status.

N/m Enkel anleggsbærer, blir ikke rammet av LL.

m/m Dobbel anleggsbærer, rammes høyst sannsynlig av LL.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jakthunden

I hjemlandet Tyskland brukes den fremfor alt til hijakt på rev og villsvinjakt, men også ofte som apportør og ettersøkshund. I Tyskland er Jaktterrieren villsvinhund nummer en fremfor alle andre raser.

Her brukes den hovedsakelig som kortdriver på klovvilt samt hijakt, men er også mye brukt som apportør og til småviltjakt og som ettersøkshund. I Sverige er den blitt veldig populær til villsvinjakt og brukes også på bjørnejakt.

Som kortdriver på klovvilt, rev og hare arbeider Jaktterrieren med et energisk søk og i drevet har den en fart omtrent som en beagle. Drevtidene varierer som regel mellom 5 og 30 minutter i noen tilfeller lengre.

Rasetypisk er det at hunden driver så lenge den har god kontakt med dyret, men bryter når dyret stikker ut eller ved større tap. Dette gjør at hunden som regel driver rådyr så lenge det bukter men gir seg når dyret tar ut.

På elg og villsvin arbeider Jaktterrieren både som kortdriver og med stålos, i de siste årene har det også blitt skutt noen bjørner i Sverige i los av Tysk Jaktterrier.

Ved hijakt brukes de fleste Jaktterrierene som sprengere og det gjør jobben med stor effektivitet. De rasetypiske egenskapene med stor skarphet og bevegelse er akkurat det man ønsker av god sprenger. Visse hunder med litt mindre skarphet og passende arbeidsmåte fungerer også meget bra ved hijakt på grevling. Ved jakt på mindre rovdyr som mink og mår har Jaktterrieren sin oppgave med å finne og markere viltet.

Som ettersøkshund er Jaktterrieren effektiv, den har god luktesans og sporer bra, det livlige temperamentet og den høye arbeidsviljen gjør at en del kan ha en litt større fart i sporet enn det som er ideelt men visse individer er utmerkede sporhunder.

Den har stor vilje for å finne viltet og gir ikke opp med det første.

Noen jegere bruker sine Jaktterriere som apportører. En del som spontanapportører i mindre andevann men enkelte førere gir sine hunder apporteringsdressur som gjør dem brukbare på for eksempel duer, kråker, rugde og kaniner.

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Den eneste jaktprøven som pr dags dato er tilgjengelig for rasen er hi-prøve, her jobbes det med å få innført en avlsprøve som tester alle egenskapene som rasen skal ha som jakthund. Av bruksprøver så er det blodsporprøver som er vanlig at rasen stiller på, mentaltest er tatt av noen få men ikke noe som er vanlig å gjøre.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Mentaliteten hos Tysk Jaktterrier er i dag meget bra, noe den historisk sett ikke har rykte på seg for å være. Noe av dette ligger i at hundene mye vart holdt som hundegårdshunder før noe denne rasen ikke passer som. Samt at det har vært lagt store krav på mentalitet igjennom de prøver som blir gjennomført via det internasjonale forbundets prøver. Disse prøvene har også ført til at hundens bruksegenskaper fortsatt stemmer med rasestandarden.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Få innført avlsprøve som dekker alle krav som stilles rasen i forbindelse med jakt som et viktig verktøy i videre avl.

Opprettholde de jaktegenskapene som rasen skal ha.

Prioritering og strategi for å nå målene

Avlsprøve er det viktigste verktøyet vi har og er derfor prioritert å få innført.

Atferd

Atferdsproblemer

Ingen gjennomgående.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Hunder som fungerer godt i hjemmet i tillegg til på jakt og som kan gå ilag med andre hunder uten problem både i jaktsituasjoner og utenom.

Prioritering og strategi for å nå målene

Sørge for å avle på hunder med den mentaliteten og det gemyttede som er ønsket. Oppfordre alle som har hunder av rasen til å komme med tilbakemeldinger om det er noe som ikke fungerer slik de ønsker.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

Eksteriørmessig er avlsbasen vår innenfor det som er ønsket fra Tyskland og til dels svært bra. Når en ser til Sverige som det er mest naturlig å sammenligne oss med så er det som de tyske dommerne har trekt fram som negativt med utviklingen i rasen at en begynner å se en tendens til at hunder blir for høye og med for lite muskelmasse. Et annet trekk som det har vært veldig fokus på er tannstatus da det vart oppdaget at en del hunder begynte å mangle M3 og M2, det som er standard fra Tyskland nå er at mangler det mer en M3 så skal ikke hunden avles på.

Overdrevne eksteriørtrekk

Ingen

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Beholde rasen innenfor rasestandard og slik som den er ønsket fra rasens hjemland.

Prioritering og strategi for å nå målene

Retningslinjer for avl som dekker både eksteriør og bruk.

Brukskrav som gjør at for store hunder blir silt ut.

Etter avstemming blant medlemmene i 2012 er følgende kriterier satt for godkjent avl.

Hunder som skal brukes i avl må ha minimum:

VG fra utstilling, juniorklasse eller høyere.

1.premie på hiprøve.

Være PLL testet og følge retningslinjene for PLL.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Få innført avlspørve

Få innført Brukskrav

Øke avlsbasen i landet, og få til et samarbeid som gir oss tilgang til utenlandske hunder.

Plan for videre arbeid i klubben

Jobbe videre med å få innført hensiktsmessige prøver for å bedre avlsarbeidet, prøver som også vil gi oss tilgang til den avlsbasen som fins i det internasjonale forbundet.